

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۶۰۲۱۰۵

تا اندازه‌ی واژه‌ها می‌نویسم

(اندیشه و نقد ادبی)

عابدین بابی

آواکلار

سرشناسه	: پایی، عابدین، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدید آور	: تا اندازه‌ی واژه‌ها می‌نویسم (اندیشه و نقد ادبی) / عابدین پایی.
مشخصات نشر	: تهران، آوای کلار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۴۷۵ ص.
شابک	: ۱ - ۲۰۱ - ۲۲۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: شعر فارسی - - قرن ۱۴ - - تاریخ و نقد - - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Persian poetry - - 20th century - - History and criticism - - Addresses, essays, lectures
موضوع	: نقد ادبی - - ایران - - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Literary criticism - - Iran - - Addresses, essays, Lectures*
رده بند - کنگره	: ۱۳۹۷ ۲۲ پ/۱۱ PIR۳۸۱۱
رده بندی دی‌سی	: ۸۱۶۲۰۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۵۰۰۹۴۶۴

عابدین پایی

تا اندازه‌ی واژه‌ها می‌نویسم

ناشر ■	: آوای کلار
طراح جلد ■	: شبنم عتصامی
صفحه آرایی و تنظیم ■	: افق
نوبت چاپ ■	: نخست ۱۳۸۸
لیتوگرافی، چاپ ■	: کانون آگهی، چاپ آوای کلار
شمارگان ■	: ۱۰۰۰
بها ■	: ۴۰۰۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

تهران - انتشارات آوای کلار - ص. پ: ۶۵۵ - ۱۹۵۸۵

تلفکس: ۲۲۵۸۹۲۳۴

www.avayekelar.ir

avayekelar@ymail.com

فهرست مطالب

.....	سخن ناشر	۷
.....	مقدمه‌ی مؤلف	۹
.....	بخش اول: نظر و اندیشه	۱۳
.....	۱- نگره‌ای جامعه‌شناسانه به مقوله‌ی گذشته در زندگی اجتماعی و زندگی هنری	۱۵
.....	۲- نگرشی به مقوله‌ی مطالعه و نقش و جایگاه آن در جامعه	۲۷
.....	۳- نگاه عوام و تحرک و تغییر اجتماعی: نگرش هنرندان دو نگاه در یک نگاه	۴۰
.....	۴- رویکردی به گفتمان کاریزماتیک و نقش آن در ادبیات و شعر	۵۳
.....	۵- نمادی از پراکسیس شعر در جامعه	۶۲
.....	۶- جستاری در مقوله‌ی معرف، معرف و تعریف و پدیده‌ی نام شعر و شاعر	۶۹
.....	۷- مقوله‌ای به نام داشته‌ها و نداشته‌ها و پدیده‌ای به نام شعر	۷۷
.....	۸- نگاهی به تولد، حیات و مرگ در شعر	۸۵
.....	۹- گذری مفهومی به نقش قد در شعر	۹۱
.....	۱۰- برنگاشتی به زندگی و مرگ در شعر	۹۷
.....	۱۱- باز شناختی از اتیمولوژی متن	۱۰۸
.....	۱۲- واکاوی و بررسی فرهنگ‌پذیرفتن در جامعه	۱۱۷
.....	۱۳- بازگفتی از زمان و نقش آن در شعر و هنر	۱۴۴
.....	۱۴- رویکردی به سانسور و خودسانسوری در جامعه	۱۵۳
.....	۱۵- درآمدی به میانی نویسنده‌گی و شعر	۱۵۸
.....	۱۶- شعر امروز و مقوله‌ای بنام الیناسیون	۱۷۲
.....	۱۷- تأملی در شعر مهاجرت و شعر تبعید	۱۷۹

- ۱۸- گفتمان منورالفکری در ادبیات و شعر «گامی در پس» و «گامی به پیش» است... ۱۸۴
- ۱۹- مفهوم شناسی واژه‌ی «بودن» و «شدن» و نقش این دو در جامعه ۱۹۲
- ۲۰- رهیافتی مفهومی به اسطوره در ادبیات و ۲۰۵
- ۲۱- نگره‌ای به باب شدن، مدشدن و اندیشه شدن در هنر و جامعه ۲۱۵
- ۲۲- دتر مینیسم و نقش آن در شعر و هنر ۲۲۴
- ۲۳- رویکردی به تکرار معنا (وجود) در هنر شعر ۲۳۵
- ۲۴- نمودی از فقردرون و فقر برون در شعر ۲۴۶
- ۲۵- رویکردی به مقوله‌ی شعر، شاعر، جامعه و نژاد گرایی ۲۵۴
- ۲۶- درآمدی بر شبیه سازی در شعر و ۲۶۳
- ۲۷- گذری در گفتمان مدرنیسم و پست مدرنیسم ۲۷۱
- ۱۸- زبانی به معه‌پذیری در شعر ۲۸۰
- ۲۹- باران از دگی و خودرویگی در شعر ۲۸۶
- ۳۰- رویش هنر پوپرالیسم و آرتیسم در شعر امروز ۲۹۰
- ۳۱- برنوشتی بر مسولهٔ تجربه مرگ و گفتاری از هگل ۲۹۹
- ۳۲- هم زیستی هنرمند از اجتماعی و زیست فکری ۳۱۴
- ۳۳- ره آوردی در زیست بوم هنر بعد از انقلاب ۳۲۲
- بخش دوم: نقد ادبی** ۳۳۱
- ۱- گذری بر گزاره‌های مجموعه‌ی «پرواها اثر بر نمی‌دارند» ۳۳۳
- ۲- فضای غیر واقعی معطوف به نظم و معنا ۳۳۹
- ۳- با بسامدهای عاشقانه در شعر (غزل) محمدرضای رستم یگلو ۳۴۳
- ۴- گزین‌ها و گریزهایی بر محور دیالوگ و مونولوگ ۳۵۱
- ۵- چرخش و چربش من اجتماعی ۳۵۹
- ۶- یافت‌ها و دریافت‌های دیالکتیک ۳۶۷
- ۷- خود گویی و چند گویی‌های عاشقانه- اجتماعی ۳۷۴
- ۸- تصادف، بی‌نظمی و هم نشینی ۳۸۰
- ۹- فروغ فرخزاد شاعری لیبرال است ۳۸۶
- ۱۰- دانش و بینش شعری ۳۹۲
- ۱۱- مفاهیمی وابسته و وارسته ۳۹۸
- ۱۲- رویکردی به مجموعه رباعیات ۴۰۴
- ۱۳- توانش و خودبودگی ۴۱۲

- ۴۱۷ پلنگ بی‌واهمه!
- ۴۲۷ صریر قلم
- ۴۳۳ گریزهایی شنیداری و گزین‌هایی دیداری
- ۴۳۹ روانشناختی بیش‌سازها و پس‌سازها در شکل‌گیری اندیشه‌ی ادبی
- ۴۵۶ رهیافتی در مجموعه «زندگی را با روسری تو سر می‌کنم»
- ۴۶۵ منابع و مآخذ
- ۴۷۱ سرشناسه‌ی کتاب شاعران

www.ketab.ir

مقدمه‌ی مؤلف

نظر و اندیشه دو دهنه‌ی بنیادی در زیستگاه فرهنگی و اجتماعی بشر به شمار می‌روند که رویکرد بشر را نسبت به مناسبات با خویش و محیط پیرامون معین و مشخص می‌کنند. نظر به ما می‌آموزد که نگاه خود را چگونه بر خویش و جامعه‌ی پیرامون خویش به دست آورد و پی آمد نظر را می‌توان اندیشه نامید چه این که نظر کردن در امر بی‌زنی و رسیدن به مفهومی معقول و دانشی منظوم از آن چیز را می‌توان اندیشه نامید. مهم‌ترین راهکار در جهت نیل به یک اندیشه، اندیشیدن به... ناه‌ها... اندیشیدن به... می‌تواند به هر چیزی باشد. اگر اندیشیدن به جامعه و دهنه‌های جامعه باشد در دایره‌ی علوم اجتماعی قرار می‌گیرد و اگر اندیشیدن به طبیعت و مفاهیم طبیعی باشد در دایره‌ی علوم طبیعی لحاظ می‌شود و اگر اندیشیدن به من وجودی و فطرت خویش باشد در دایره‌ی علوم پنداری و پدیدارشناسی قرار می‌گیرد و زبان می‌تواند وسیله‌ای باشد که مفاهیم پنهان یک اندیشه را در قالبی روان و سلیس در اختیار جامعه قرار می‌دهد به شیوه‌ای که اندیشه نوعی تفکر به اثبات رسیده در همه‌ی زوایای اجتماعی و طبیعی است که جامعه را در جاده‌ی فرهنگ و ادب و هنر و... به سمت و سیاقی ژرف و

گفتمانی شگرف هدایت می‌کند. نقد نیز یک پالایش فرمی و محتوایی از یک ایده و اندیشه است. این پالایش می‌تواند هوشمندانه و کارآمد باشد و یا سطحی و نا کارآمد. اگر منتقد به متن اثر توجه داشته باشد و یک رابطه‌ی متن با متن را در اثر ایجاد کند و باشندگی‌ها و نباشندگی‌های اثر را از هم تمیز و تحلیل نماید به گونه‌ای که باشندگی‌ها را بیشتر تقویت نماید و نباشندگی‌ها را مشخص و راهکارهای مفیدی را در جهت اصلاح و ارتقاء ارائه نماید به این رویه نقد هوشمندانه می‌گویند و اگر منتقد به رو ساخت‌ها و سطح اثر اکتفا کند و سلاقی روحی و فردی و ایدئولوژی شخصی و خصائل جزئی صاحب اثر را در اثر مد نظر داشته باشد و احیاناً رفتاری مغرضانه و کینه توزانه را به هر حریقی با اثر داشته باشد به این رویه نقد سلیقه‌ای و غیر روشمند می‌گویند. بنابراین در نظر و اندیشه‌ای که در قالب هنر خود را در جامعه پیدا می‌کند نیاز به نقد در جامعه‌ای که منتقد خوب و حرفه‌ای دارد به سمت پویایی و گویایی علم و هنر سهی داده می‌شود و جامعه‌ای که نقال خوب دارد به سمت شعار، لودگی و افسانیه هدایت می‌شود. اندیشه و نقد دو ویژگی بارز به شمار می‌روند که باعث پویایی و پویایی تازه‌تری از فرهنگ و هنر یک سرزمین خواهند شد به طوری که نقد را می‌توان نوعی فرهنگ هم برشمرد، زیرا که نظامی از منظومه‌ها و منظومه‌ای از نظام‌ها در دنیای ادب و هنر از برای اندیشمند و پژوهشگر و حتی آحاد و عوام مردم به همراه دارد. بر این پایه «تا اندازه‌ی واژه‌ها می‌نویسم» نویسنشی است در همین راستا که در دو بخش: نظر و اندیشه و نقد ادبی تهیه و تدوین شده است. در بخش نظر و اندیشه گزیده نوشتارهایی تحلیلی در دایره‌ی علوم انسانی و به ویژه ادبیات گزینش شده‌اند و در بخش نقد ادبی نیز به تعدادی از شاعران نوپرداز در

دایره‌ی شعر نو و در ابعادی کوتاه، شعر کلاسیک پردازش شده و از بعضی از شعرای دیروز که به عنوان یک پارادایم ادبی هنوز هم در میدان پرافت و اُخت پدیده‌ی شعر میدان داری می‌کنند به مانند احمد شاملو و فروغ فرخزاد یاد و سخنی به میان آمده است. امید است که این کتاب به نوبه‌ی خویش گامی در خور توجه در جهت پابندگی فرهنگ و ادب این کهن بوم نهاده باشد و خاندان گرانمهر ما را در کاستی‌های این اثر در جهت شایانی آثار بعدی کم‌تری بایسته باشند. در پایان از همه‌ی دوستان اهل نظر و ادب به ویژه مدیران انتشارات آبی کلار، خانم آراسته بیدار بخت و جناب آقای کورش فقیه نصیری که پیش و تکثیر این فراگفت را پذیرفته‌اند، کمال امتنان و قدردانی فراوان می‌شود.

عابدین پای‌بی

۱۳۹۶/۸/۸ تهران